

Europese verkiezingen 2024: geef plek aan sociale ondernemingen

Sociaal ondernemers¹ van nu en straks realiseren samen radicale systeemverbetering. Denk aan bedrijven als Breedweer, Fairphone of Seepje. Deze ondernemingen leiden industrie, politiek en maatschappij naar een nieuwe economie waarin niet de waarde van aandeelhouders, maar maatschappelijke waarde centraal staat: de impact economie. Zonder afval. Zonder armoede. Zonder uitsluiting. Samen zorgen ze voor een betere wereld. Met iedereen, voor iedereen.

Sociale ondernemingen zijn een cruciaal onderdeel van een florerende Europese economie waarin waarde voor mens en maatschappij centraal staat. Om als Europese Unie de potentie van sociale ondernemingen ten volle te benutten, is het belangrijk om barrières in wet- en regelgeving weg te nemen en ondersteunende faciliteiten te creëren. In lijn met de plannen van de Commissie, doen we de volgende drie suggesties voor het Europese verkiezingsprogramma.

Omarm en versterk het Social Economy Action Plan

Het Social Economy Action Plan van de Europese Commissie heeft als doel sociale innovatie in Europa te bevorderen, de ontwikkeling van de sociale economie te ondersteunen en haar sociale en economische transformerende kracht te vergroten. Dit is het belangrijkste beleidsplan ter bevordering van sociaal ondernemerschap op Europees niveau en geeft concrete handvatten voor (nieuw) beleid van lidstaten.² Om sociaal ondernemen naar een volgend niveau te tillen, is het essentieel dat de Commissie de plannen voortzet en versterkt, bijvoorbeeld door meer budget te alloceren.

Duurzaam en sociaal inkopen, tenzij...

Publiek aanbesteden is een zeer daadkrachtig instrument om duurzame en sociale beleidsdoelen te realiseren (denk aan doelen van de Green Deal). Huidige wetgeving biedt verschillende mogelijkheden om maatschappelijke waarde centraal te stellen in de aanbesteding, maar die worden minimaal benut. Uitgangspunt van alle publieke

---

¹ Voor een definitie van de sociale onderneming, zie het SER rapport 'Sociale ondernemingen: een verkennend advies', pagina 27: <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2015/sociale-ondernemingen.%20pdf?la=nl&hash=CA76E5A4039E122BIB2FE2CAD057315B>. In dit paper gebruiken we de termen sociale en maatschappelijke ondernemingen door elkaar.

² 2 Social Economy Action Plan: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=24986&langId=en>

inkoop moet daarom zijn 'duurzaam en sociaal inkopen, tenzij de aanbestedende dienst een goede rede heeft dit niet te doen'. De bewijslast wordt daarmee omgedraaid. Dit moet hand in hand gaan met naleving en controle. Door alle publieke aanbestedingen transparant te maken (bijvoorbeeld met een register waarin alle contracten, inclusief duurzame en sociale afspraken, openbaar worden gemaakt) kunnen marktpartijen en aanbestedende diensten elkaar scherphouden op naleving van de afspraken.

Vergroot financieringsmogelijkheden vanuit InvestEU

Garantiestelling vanuit Europa kan Nederlandse financiële instellingen ondersteunen om financiering te bieden aan sociale ondernemingen. Zo heeft de Europese garantieregeling EaSi³ ervoor gezorgd dat banken makkelijker aan sociale ondernemingen kunnen lenen. Deze regeling is een succes, schaal deze daarom op en stel deze ook beschikbaar voor andere financieringsvormen zoals (equity) investeringen.

---

³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=nl&catId=1081>